

А.С. Міносян, канд. іст. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
Л.І. Юрченко, д-р філос. наук, проф. (*НУ ЦЗУ, Харків*)
О.М. Варипаєв, канд. філос. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРЕЗИДЕНТСЬКА КАМПАНІЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Політичне життя в Україні завжди відрізнялося неочікуваними результатами, малопрогнозованими рішеннями, поведінкою політичних діячів, партій, рухів, особливостями накопиченого політичного досвіду та ін.

Уже вдруге Україна обирає лідера держави в умовах реальної, як би ми не називали, агресії з боку північного сусіда, фактичної війни з чисельними порушеннями усіх існуючих норм і правил взаємодії у світі. Згуртованість суспільства в перші дні війни навколо ідеї захисту своєї країни, високий рівень патріотизму всіх верств населення, прояви героїзму наших воїнів, волонтерів поступово відійшли, певною мірою, на другий план в порівнянні з такими проблемами, як корупція, низький рівень життя та ін. Значною мірою цьому сприяли і доведені факти зловживання з боку окремих представників влади, непослідовність у розкритті злочинів проти революції Гідності, збереження впливу і ролі попередньої еліти у прийнятті тих чи інших важливих рішень як у центрі, так і на місцях, непрофесіоналізм урядовців тощо. Все це значною мірою позначилося на зростанні трудової еміграції, активізації проросійських елементів, коливанні настроїв у суспільстві, в тому числі у таких важливих сферах життя, як культура, релігія.

Саме тому особливостями цього етапу є можливість провести аналіз, порівняння щодо програмних положень діючого Президента та їх реалізації протягом звітного періоду. Це ж дає або заперечує необхідність підтримки керівника держави та його політсили з погляду на перспективу найближчих п'яти років.

Будь-яка політична кампанія завжди супроводжується загостренням політичної боротьби, використанням брудних технологій, нехарактерним у звичайні періоди збільшенням нових «облич», пріоритетним правом на максимальну концентрацію саме негативного матеріалу в оцінках і судженнях щодо життя українського народу.

Мало що змінилося в цих ознаках з погляду на сучасну ситуацію в країні. Відмінності спостерігаються, насамперед, у спробах дотримуватися розподілу поміж демократичним, національним та соціалістичним напрямками, хоча й тут знайдемо значну кількість недотримання висунутих програмних положень характеру оголошених політичних ініціатив. Реаліями сьогодення є практична відсутність історичної, політологічної

традиції в розумінні «що є таке політична партія». Особливо це помітним стає, коли начебто мова йде про партії з історією, як, скажімо, соціалістична, або такі, які створюються протягом декількох місяців саме під вибори, та ще й мають в собі ознаки лідерської конфігурації. Така «різнобарвність» ускладнює роботу з виборцями, зменшує якість пропаганди та агітації навіть за наявності виправданих пріоритетів, як, скажімо, шлях до ЄС та НАТО, сприяє коливанням щодо обрання того чи іншого кандидата.

Окремо слід торкнутися проблеми зовнішнього впливу на підготовку і проведення виборів в Україні. Попередні політичні кампанії в США, Франції, Німеччині та ін. засвідчили особливу кіберактивність з боку Росії, наполегливість у спробах впливати на зовнішню та внутрішню політику країн не тільки Європи, але й усього світу. Використання гібридної війни, корупція у політичних колах тих чи інших держав за участі російського капіталу, порушення міжнародних норм та законів підтверджують високу вірогідність повторення цього сценарію в Україні, що вже знаходить своє підтвердження у чисельних провокаціях, розкритих злочинах, підкупах, в тому числі за участі «п'ятої колонії». На цю ситуацію накладається існуюча загроза повномасштабної війни, бажання Кремля довершити реалізацію плану «руського миру».

Президентська кампанія 2019 року в Україні також відзначається неабияким популізмом. Здавалося би, населення має вже достатній досвід наявності різного роду «обіцянок», імунітет проти авантюрих проєктів, але попередні соціологічні прогнози свідчать якраз протилежне. Бо нічим іншим не можна пояснити високі рейтинги представників так званої «опозиції», де ключові позиції займають колишні регіонали.

До цього ж ряду можна віднести й «феномен Зеленського», що виник на хвилі несприйняття сучасного жалюгідного становища українського народу без аналізу та обміркування потенціалу (політичного, економічного, культурного) запропонованого політичного лідера. В історії й раніше траплялося, коли голосування «не за X, а проти Y» давало несподівані результати, створюючи додаткові труднощі в подоланні тих чи інших проблем.

Врешті-решт, традиційно високим залишається відсоток виборців, які ще не визначилися із власним кандидатом. Саме тому розмови щодо другого туру виборів Президента України мають під собою реальну основу, що провокативно розпорошує сили демократичного табору і підвищує шанси на продовження політичної боротьби з боку їх політичних опонентів.